

dati spominsko ploščo in če bode le mogoče, napraviti doprni kip pokojnika. Ker pa društvo nima denarja, se obrača do prijateljev, tovarišev in znancev pokojnika s prošnjo, da pripomorejo do uresničitve tega sklepa. Zasluge pokojnikove za slovenski narod sploh in za vzgojo mladine posebej so znane vsakemu in pokojnik je vreden spomina. Prispevke sprejema uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Ljubljani.

— **Pomoč kranjski.** Poslanska zbornica je že vsprejela vladno predlogo, po kateri se dovoljuje po potresu prizadeti Kranjski 1.500.000 gld. 3 % posojila. 500.000 dobe hišni posestniki, 550.000 dežela kranjska za popravo in gradbo poslopij, in 450.000 mesto ljubljansko za regulacijske namene.

— **Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske** vršil se je včeraj dopoldne v mestni dvorani ob veliki udeležbi pod predsedstvom družbinega predsednika g. ces. svetnika Ivana Murnika. Razprave so bile zanimive, posebno o sedaj vladajoči prasičji kugi na Kranjskem. Pri odborovi dopolnilni volitvi so bili izvoljeni g.: Jos. Frid. Seunig podpredsednikom, v odbor pa gg.: V. Goll, Jos. Lenarčič, Oton Detela, Franc Witschl, Janko Žirovnik, grof Barbo, A. Folakowski in dr. pl. Wurzbach.

— **Umrli** je v Zagorju ob Savi ondotni veleposestnik g. Matija Medved. Pokojnik je bil vrl narodnjak in navdušen ter zaslužen starosta zagorskega Sokola. Pogreb je jutri dopoldne. Časten mu spomin!

— **Umrli** je dne 9. junija t. l. v Ljubljani umirovljeni župnik gospod Leopold Gestrin v 72 letu svoje starosti. N, v m. p

— **Maturitetne skušnje** se začno na gimnaziji dne 8. julija, šola se zaključi dne 7. julija. Na realki bodo izpiti dne 3., 4., 6. in 7. julija.

— **Efektno tombolo** je dovolilo finančno ministerstvo kmetijski podružnici v Godoviču.

— **Izpred porotnega sodišča.** Dne 3 t. m. je bil po tridnevni obravnavi obsojen na 8 let težke ječe ciganski godec Alojzij Breščak iz Huj pri Kranju. Tožen je bil hudodelstev javne nasilnosti, težke telesne poškodbe, tatvine in raznih drugih deliktov. Breščak je star šele 24 let in je od l. 1891 dalje doprinesel dejstva, vsled katerih je prišel pod porotnike. Zaslišan je bilo 70 prič in porotnikom se je stavilo 21 vprašanj, od katerih le dve niso potrdili. Po prestani 8letni ječi pride Breščak v prisilno delavnico. — Dne 5 t. m. je bil obsojen na šest tednov zapora 48letni žid Mojzes Schiffmann rojen v Lvovu, sedaj pristojen v Buenos-Aires v Ameriki. Zatožen je bil hudodelstva odpeljavanja mladih deklet oziroma trženja ž njimi. Porotniki so pa glavna vprašanja zanikali, vsled česar neznatna kazen le zaradi prestopka. — Istega dne je bil obsojen na štiri leta težke ječe 20letni kmetijski fant Janez Jenko iz Vrha, ki je povodom nekega prepira udaril s tako silo Franceta Bukovca po glavi, da je ta kmalu na to umrl. — Dne 6 junija sta bila obsojena vsak na tri leta težke ječe kmetiska fanta Andrej in Martin Železnikar iz Visokega v kranjskem okraju, ker sta posestniku in krčmarju Antonu Lenarčiču na Visokem ukrala 430 gld. denarja, nekaj smodk in razne obleke. — Istega dne je bil obsojen 22letni delavec Jakob Kušlan iz Cerknice na šest mesecev težke ječe, ker je udaril v prepiru Tomaža Vinoda tako po glavi, da je ta umrl. — S tem je končana porotna sesija.

— **Glavni carinski urad v Ljubljani** bodo baje povišali v višji carinski urad.

Nevaren tat.

Že več mesecev išče dunajska policija družbo tatov, katera je posebno v notranjem mestu marljivo delovala. Tatje so svoj posel jako sistematično vršili, in se vselej poprej dobro poučili o krajevnih razmerah.

Minoli teden se je pa jednemu dunajskemu policistu posrečilo dobiti v pest jednega najnevarnejših teh tatov. Ta tat je v marcu ušel iz ječe in potem pod drugim imenom živel na Dunaju in kradel v družbi z dosedaj še neznanimi tovariši. Posebno je pa zanimivo, da je tat vodil dnevnik, kakor znani tat Grošelj, katerega je tudi drugače posnemal. V dnevniku so točno povedane tatvine, katere so izvršili ta ali oni dan. Potem so navedeni naslovi raznih rodbin, v katerih stanovanja so tatovi še mislili ulomiti.

Iz delovanja tega tatu je omeniti, da je bil dne 23. aprila vlomil v stanovanje krčmarja Fr. Aningerja, kjer je pokradel denarja in drugih stvari za 1300 gld. Dne 6 maja je vlomil v stanovanje krčmarja Kramarja in pokral raznih stvari za 4000 gld. Dne 25. maja je vlomil v stanovanje hišne posestnice Sofije Winter in ukradl denarja in nakita za 5000 gld.

Ker ima gospa Winter več hiš, v katerih seveda gospodinjo poznajo, se je policiji zdelo potrebno obrniti pozornost na prebivalce teh hiš. V jedni teh hiš je stanoval, kakor se je konstatovalo, večkrat, poslednji pot s šestletno ječo kaznovan tat s svojo ljubico in k njemu je prihajal v posete drug tudi že večkrat kaznovan hudodelc. Ta dva sta odpotovala zvečer potem, ko je bilo pri gospej Winter ulomljeno. Zadnje dni je pa zahajal k ljubici jedenega omenjenih, Ani Ullmayr mlad mož. Tega mladega moža je policija vedno čuvala in je izvedela, da je neki polomljeni nakit prodal nekemu zlatarju. Pri policiji je bil zglašen kot Karol Wener, trgovski agent v Brnu. Te dni so ga prijeli. Skušal je redarjem se iztrgati, a se mu ni posrečilo.

Pri policiji je ugovarjal proti temu, da so ga zaprli in je sploh jako predrzno se vedel. Konstatovalo se je pa kmalu, da je njegovo pravo ime Franc Amtmann, ki je bil nekdanj komptvarist, potem pa šest let zaprt in je prišel iz prisilne delavnice. Amtmann je naposled sam priznal, kdo je.

Pri njem so našli več denarja, mnogo izluščenih žlahtnih kamenov, in mnogo nakita. V njegovem stanovanju našli so celo zbirko orodja za vlome. V dveh kovčegih je bilo posebno veliko obleke, katero je Winter spoznala za svojo. Gospa Winter je več stvari, katere so našli pri Amtmannu spoznala za svoje. Dosedaj se je dokazalo, da je ta tat s svojimi tovariši v malo tednih za najmanj 10.000 gld. naredil škode.

Amtmann je iz dobre meščanske rodbine. Bil je sprva sobni slikar, potem pa komptvarist. Želja po dobrem življenju ga je zapeljala k tatvini. Od kar je ušel iz ječe, je porabil kacic 2000 gld. v raznih lahko-mišljenih slabih družbah. Zaprli so tudi že imenovano Ano Ullmayr, ki je 35letna vdova z dvema otrokoma.

Anarhisti

začeli so svoje delovanje na Španjskem. V soboto so pred škofijsko cerkvijo v Barceloni našli dve bombi. V nedeljo je pa v tem mestu bila procesija svetega Rešnjega

telesu. Ko se je procesija vračala v cerkev, je nekdo vrgel bombo ravno pred duhovnike. Ne ve se, je li napad veljal duhovnikom, ali pa generalu Despujoslu, ki je po španjski navadi nosil bandero pred nebesom. Bomba ni poškodovala generala, niti duhovščine, a ubila je 8 drugih ljudi, kacic štirideset pa grozno razmesarila. Mej ubitimi so štirje otroci. Drugi poškodovanci in ranjenci pripadajo nižjim slojem prebivalstva. Od ranjenih oseb jih je pet drugi dan umrlo. Poškodovan je tudi neki časnikar in nekaj vojakov.

Ko je bomba se razletela, je nastal grozen strah. Ljudje so kričali in bežali na vse strani. Mrličji so vsi grozno razmesarjeni. Sodi se, da je vrgel kdo bombo v sosedni hiši. Policija je tedaj vse preiskala, a ni nič sumljivega našla. Potem je preiskala klub fijakarjev, kateri so največ anarhisti. Toda v klubu niso našli nobenega človeka.

Nekaj sumljivih oseb so zaprli, več tujih anarhistov, ki bivajo v predmestju pa stražijo. Preiskava se je začela, a ni gotovo, da bi imela kaj uspeha. Mestni župan in okrajni glavar prosila sta takoj vojaškega poveljnika, da se proglasi obsedno stanje, kar se je tudi zgodilo.

Barcelona je prvo španjsko obrtno mesto in anarhizem je mej ondotnimi delavci tako razširjen, kakor nikjer v Evropi. Nekoliko je temu to krivo, da so v Španiji delavske razmere slabše kakor v drugih državah, nekoliko so pa tudi južni ljudje, Italijani in Španci, bolj nagneni k raznim prekucijam, nego severnjaki. Vsaj je še čitateljem znan anarhistični napad v gledališču v Barceloni.

— **Nekoliko statistike iz Budimpešte.** „Nemzeti ujsagi“ piše, da je dne 20. m. m. došlo po železnici v Pešto 12.921 oseb, a naslednjega dne jih je odšlo 13.221. „Alkotmanj“ pravi, da je obiskovanje razstave tako žalostno, da je razstaveni odbor bil prisiljen znižati cene ustopnine. Za enostavno sobico mora potnik, došli v Budimpešto, plačati za 24 ur 6 gld., sicer je navadna cena za jedno sobo 2 gld. V najmanjši kavarni stane črna kava 30 kr., a obični gulaš 50 kr. Čaše piva ni možno dobiti nikjer izpod 50 kr. Pravijo, da se v francoski kuhinji mora plačati za juho 1 gld., za jedno jabolko 2 gld., za navadno pečenko 3 gld. — Kdo bi se čudil tujcem, da se nočejo dati skubsti na tak način le v ta namen, da bi videli stvari, ki so bile izdelane na Dunaju ali pa kje drugje izven madjarske Evrope?! V očigled tolikemu ogromnemu številu tujcev, ki se izogibljejo Budimpešti, je sklenilo isto ravnateljstvo razstave, ki noče poznati ni slovaškega, ni srbskega, ni romunskega jezika, da dá natisniti brošuro o milenijski razstavi — v ruskem jeziku! Pa ne da bi madjarski oholeži postali kar hkratu rusofili in panslavisti! Da, je že tako: Pravi Madjar črti sicer res Ruse iz vsega svojega srca, ali njih denar bi pa vendar le rad mel.

— **Ubegla dijaka.** Minoli petek so prijeli v Trstu dijaka Ivana Schacka in Karola Berko, ki sta pobegnila z Dunaja v Trst, da vidita, kako kaj rase trava ob jadranskem morju. Bog zna, kam sta se namenila mladeniča v svoji domišljavosti. Začasno ju je vzela policija v svoje varstvo ter ju odpošlje pod dobrim varstvom zopet tja, od koder sta došla.

— **Samomor zaradi pričevanja.** Šestnajstletna jako lepa hčer pivovarja Kirschnerja v Brunšviku se je ustrelila.

Bila bi morala iti pričati v zadevi ločitve svojih starišev, a to jo je tako peklo, da si je vzela življenje.

— **Poskušen rop.** Mej Govasdio in Nadrage so roparji hoteli napasti pošto, ki je peljala mnogo denarja. Iz grmovja je nekdo dvakrat ustrelil na konja, ki sta se mrtva zgrudila. Mislil je najbrže ustreliti postaljona. Postaljon potegne revolver. Dvakrat ustrelil z goščave, od koder je prišel strel. Zasliši neko ječenje. Z dosti kmeti je postaljon potem preiskal grmovje, a so le videli krvavi sled.

— **Ponesrečeni milijonar.** Znani ameriški milijonar in železniški podjetnik Augustin Corbin, peljal se je te dni z vnukom na sprehod. Konja sta se splašila, kočija se je prevrnila, milijonar in njegov kočijaš sta se ubila, vnuk pa hudo poškodovan.

— **Kurdi v Smirni.** Četa Kurdov je napalo delavce, ki delajo železnico iz Smirne v Kasabo. Pobili so več delavcev in inžinjerjev. Turško oblastvo seveda roparje zasleduje, a dobila jih ne bodo.

— **Naglost pri okrajnem sodišču v Kopru.** Iz koperskega okraja se piše Edinosti: V 63 št. Vašega cenjenega lista čudi se g. dopisnik iz Doline, da je neki zemljiškoknjižni spis ležal celih 73 dni pri c. kr. okrajnem sodišču v Kopru. Te dni pa sem videl zemljiškoknjižno prošnjo, ki je bila pri istem c. kr. okrajnem sodišču vložena januarja meseca te. l., stranki pa je bila gostavljena še-le zadnje dni maja meseca. Ležala je torej ta prošnja cele 4 mesece pri sodišču. To je navadni čas, v katerem omenjeno sodišče dostavlja zemljiškoknjižne prošnje. Tako imam pred seboj drugo prošnjo, ki je bila vložena dne 7. oktobra 1895, stranki pa vročena še-le dne 26. februarja 1896. počivala je torej 4 mesece in pol.

— Vkljub temu pa poročajo menda vsako leto gospodje, ki hodijo pregledovat okrajna sodišča, da je vse v najlepšem redu. Pa saj se jim skoro to ne more zameriti: mi Slovenci smo tako potrpežljivi in krotki da smo že zadovoljni, če nam sodišče splah kedaj dostavi naše prošnje.

— **Poskušen samomor.** 24letni brivec Anton Calligaris stanujoči v ulici Molin grande h. št. 6, v Trstu si je zavdal z žveplenim kislenikom in potem se je hotel vreči raz okno svojega stanovanja. Domačini so ga pridržali s silo in pozvali zdravnika z zdravniške postaje. Ta je nesrečniku izpral želodec in ga dal prevesti v bolnišnico. Stanje Calligarisovo je sila nevarno. Mladenič se je hotel usmrtiti baje radi tega, ker ga muči neozdravljiva bolezen jetika.

— **Skozi človeka se vidi!** Kdo bi bil še pred kratkem tako drzne domišljije, da bi kaj takega pričakoval. In verdar je to danes že uresničeno dejstvo. Prvi elektrik na svetu, Hrvat Tesla, slavni učenec slovečega Edisona, iznašel je pripomoček, da se z Röntgenovimi žarki more ne samo fotografovati, notranjost človeškemu očesu neprizornih snovij, ampak se tudi natanko vidi skozi nje. Pred vsem je za trpeče človeštvo sila važno, da je človeško telo s pomočjo Teslinovega aparata popolnoma prozorno. Ako se obnese ta aparat, potem že lahko rečemo, da je iznajdba Tesle epohalna za vse zdravilstvo.

— **Kneževina, ki pleše.** Alberto I., knez Monaca, došel je s svoje soprogo na čudno misel, da priredi ples svojim podanikom. Na ples je došlo preko tisoč oseb. Načelnik mesta je izročil kneginji šopek cvetlic in potem se je pričel ples. Poročilo pa nam ne pripoveduje, da-li se je v oni noči ubil koji igralec v Monte Carlo. (Monaco je mala kneževina ob srednjem morju s komaj 7 tisuč prebivalcev. Po takem je plesalo na onem plesu pol kneževine. Glavno mesto te pritlikove kneževine slovi po vsem svetu, radi onega brloga, nazvanega Monte Carlo, v kojega nosijo svoje tisočake in milijone razsipači in igralci vsega sveta in kjer je pokončalo svoje življenje že nebroj bogatašev igralcev potem, ko so v jedni noči zaigrali vse. Samomori v Monte Carlo že tako vsakdanji dogodki, da se nikdo niti ne zmeni zanje.)